

Preek op Hemelvaartsdag, 21 mei 2020 in de St. Pieterskerk te Tricht

2 Koningen 2: 1-18

Handelingen 1: 6-12

Gemeente van onze Heer Jezus Christus,

Het heeft iets beklemmends, die tocht van Elisa met Elia.

Hij voelt dat Elia hem gaat verlaten.

Elia sommeert hem wel drie keer bij hem weg te gaan.

Maar Elisa blijft.

En dan komen al die profeten, die zeggen:

weet je, dat de HERE heden je heer boven je hoofd zal wegnemen?

Dan zegt Elisa: Ik weet het, zwijg stil.

Ook dat gebeurt meermalen.

Zo heeft het verhaal iets beklemmends, iets verdrietigs.

Een naderend afscheid.

En Elisa die niet los wil laten.

Tegelijk heeft het verhaal ook iets moois.

Want Elia en Elisa doen drie bijzondere plaatsen aan.

Betel, Jericho en de Jordaan.

Die plaatsen hebben iets gemeen.

Het zijn plaatsen van bemoediging:

Betel – daar droomde Jakob, daar ging de hemel open, daar was de Jakobsladder, daar was God zelf met zijn belofte van trouw.

Jericho – daar ging het Beloofde Land open. De stad viel door Gods ingrijpen, de weg lag open om het land van melk en honing binnen te gaan.

De Jordaan – daar gingen de wateren uiteen, zodat het volk het land kon binnengaan.

Zo heeft het verhaal iets dubbels: mooi en verdrietig tegelijk.

De drie plaatsen onderstrepen: straks zal de hemel open gaan voor Elia, en dat is ongekend prachtig en troostvol voor hem. Maar tegelijk: Elisa blijft wel achter.

Het dubbele dat we wel herkennen wanneer een geliefde is heengegaan.

Er mag hoop zijn om geborgen te zijn in Gods vrede, maar tegelijk voelen de achterblijvers wel de pijn van het loslaten.

Zo zien we Elisa, die niet zomaar wil loslaten.

Elia voelt dat aan.

Als ze bij de Jordaan zijn gekomen,

en daar ook nu op wonderbaarlijke wijze de wateren zijn geweken, net als toen, en voelbaar is:

nu duurt het niet lang meer voor Elia heen zal gaan,

als ze daar zijn gekomen,

geeft hij Elisa iets heel kostbaars.

Elisa, doe een wens.

Wat zal ik voor je doen, voor ik van je word weggenomen? (2 Kon. 2:9)

Ja, wat zou je dan vragen?

Je weet dat diegene heen zal gaan,
maar je mag nog één wens doen.

Het heeft wel iets trouwens van het verhaal van Salomo:

Salomo, zegt God, zeg maar wat je wil hebben, ik geef het je!

En Salomo koos niet iets voor zichzelf (geen rijkdom, macht of wat dan ook) maar:
wijsheid, iets waar zijn volk mee gediend zou zijn.

Wat vraagt Elisa?

Elisa vraagt: een dubbel deel van de Geest die op Elia rust.

Wat bedoelt hij daarmee?

Je zou kunnen zeggen: hij vraagt daarmee een soort geestelijk eerstgeboorterecht.

Wat is dat dan ook alweer, een eerstgeboorterecht?

In de Tora was bepaald dat de oudste zoon het eerstgeboorterecht kreeg.

Dan kreeg hij een dubbel deel van de erfenis, waar de andere kinderen een enkel deel kregen.

Dat kreeg die zoon niet trouwens voor zichzelf, als eigen voordeel.

Nee, dat dubbele deel had hij hard nodig om het nieuwe stamhoofd te kunnen zijn.

Uit die extra middelen zou hij een goed leven voor de stam en de familie kunnen organiseren.

In dat licht moeten we Elisa's vraag verstaan.

Vanuit zijn diepe verbondenheid met Elia, die hij helaas moet gaan missen,

vanuit die diepe verbondenheid wil hij de geestelijke erfenis van Elia voortzetten.

De God die Elia diende, die God wil hij dienen!

Zo wil hij verder in de voetsporen van wie hem is voorgegaan.

Als een soort eerbetoon.

Een betoon van liefde.

Een betoon van diepe verbondenheid.

Uiteindelijk in de God die Elia diende.

En niet minder in het volk, het volk van Israël, dat Elia diende.

Om hun profeet te zijn, zodat er geestelijke leiding zou zijn en blijven.

Mag ik een dubbel deel van de Geest van God die op u rust, Elia?

Dat is een moeilijk ding, wat je daar vraagt, Elisa, zegt Elia.

Maar, misschien gebeurt het wel.

Let op Elisa, als je mij kunt zien, terwijl ik van je word weggenomen, dan zal het gebeuren.

Maar als je me dan niet ziet, zal het niet gebeuren. (vers 10)

Daar hangt het van.

Wat maakt dat zien zo belangrijk?

Waarschijnlijk dit: dat Elisa waardig bevonden zou worden in Gods ogen om Elia's taak over te nemen. Daar ging Elia zelf niet over. Dat moest God bepalen.

Wij zouden misschien zeggen: het hing er vanaf of Elisa wel voldoende óóg had om waar het om ging bij het geestelijk leiderschap over Israel.

Had hij oog voor het wezenlijke, voor God en de dienst aan Hem?

En voor Gods liefde voor zijn volk?

Was hem er alles aan gelegen om het volk bij God te houden?

We laten het verhaal nu even voor wat het is (we kennen het indrukwekkende vervolg van de ten hemel opneming van Elia), en we gaan naar het boek Handelingen.

Want daar zien we precies hetzelfde gebeuren.

Toen Jezus ten hemel werd opgenomen, zagen zij (de apostelen) dit.

Zo staat het er:

Jezus werd opgenomen, terwijl zij het zagen (Hand. 1:9).

Het lijkt hier ook zo'n overbodige zin: "terwijl zij het zagen". Ja, natuurlijk zagen ze het, zou je denken, waarom wordt dat er eigenlijk bij gezegd?

Nou, het kon wel eens zijn om bepaald te worden bij het verhaal van Elia en Elisa.

Dat voor de apostelen hetzelfde geldt als wat voor Elisa gold.

Dat zij waardig geacht werden om de zending van Jezus voort te zetten, nu Hij van hen werd weggenomen.

Dat had Jezus trouwens nog Zelf gezegd, het waren zijn laatste woorden die hier klinken:

*Gij zult kracht ontvangen, wanneer de Heilige Geest over u komt,
en gij zult mijn getuigen zijn
te Jeruzalem
en in geheel Judea en Samaria
en tot aan de einden der aarde. (Hand. 1:8)*

In deze woorden klinken precies dezelfde zaken door als in het verhaal over Elisa en Elia: de heilige Geest ontvangen.

Die belofte is er ook voor de apostelen.

Zij zullen de Geest van Jezus ontvangen.

Zij worden bekleed met zijn autoriteit.

Zij krijgen die Geest, net als bij Elisa, niet voor zichzelf, maar om Gods familie, Gods kinderen, Gods volk, daarmee te dienen.

Zij mogen getuigen.

Van Gods liefde in de Here Jezus.

Dat is het eerstgeboorterecht van de apostelen, dat zij krijgen bij de hemelvaart van Jezus.

Die belofte, dat dat zal gebeuren.

Trouwens, die Geest, die met Pinksteren op de apostelen werd uitgestort, blijft zeker niet tot hen beperkt.

Je ziet in Handelingen hoe dat verder gaat, tot aan een Romeinse hoofdman toe, met heel zijn familie en hebben en houden.

Ook hij komt onder het beslag van Jezus.

En zo is dat steeds verder gegaan.

Ook wij – ook wij mogen hoop hebben te delen in die Geest.

Die Geest die verbonden is met het "oog hebben voor".
Het oog hebben voor de Here God.
Het oog hebben voor de Here Jezus.
Het oog hebben voor de mensen om je heen.
Het doorgeven ook aan hen dat de liefde van God, de liefde van Christus,
ook voor hen is.

Dat is vanaf de hemelvaart de taak voor ons mensen.
Bij Elia's hemelvaart gold: de profeten wilden hem nog zoeken, en daar hun tijd en energie in steken.
Elisa zei: hou daar mee op, dat is zinloos.
De apostelen bleven na Jezus' hemelvaart aanvankelijk naar de hemel staren.
De twee mannen in witte klederen (zijn het engelen, of misschien Mozes en Elia?) zeiden tot hen:
hou daar mee op, Hij is vanaf nu opgenomen in de hemel.

En toen keerden zij terug naar Jeruzalem.
Wijdden zij zich toe aan hun missie.
Een missie, die begon met gebed.
Of God hen de Geest wilde geven.
Of ze oog mochten krijgen, een geestelijk oog, voor waar het vanaf nu om zou gaan in hun leven.
Oog voor Israëls God, de Schepper en God van alles en iedereen.
Oog voor wat Jezus gedaan had, om Israël en alle mensen te verlossen.
Oog voor wat er wel toe doet en wat er niet toe doet in het leven.

Dat oog, daar gaat het ook bij ons voortdurend om.
Om daar om te bidden.
Dat de Geest je zo zal leiden door je leven, dat dat gaat groeien,
dat God ook door jou heen van betekenis kan zijn.
Voor wat zijn verlangen is.

Dat was Elisa's gebed en wens: om een dubbel deel van die Geest te ontvangen.
Dat was waar de apostelen om gingen bidden.

Dat is waar ook wij om bidden, als we dat nu zingend doen met lied 675:

Geest van hierboven
leer ons geloven
hopen, liefhebben, door uw kracht.

Een lied dat we mogen zingen in diepe verbondenheid met Christus,
die weerkomt:

Hij zal op aarde
de macht aanvaarden
en onze koning zijn.

Amen.